

SUNDHEDSSTYRELSEN

Specialeansøgning til Sundhedsstyrelsens
specialeplan

Speciale: Børne- og Ungdomspsykiatri

(supplement til tidligere fremsendt ansøgning –
dette supplement udfyldes udelukkende ift.
funktionelle lidelser hos børn og unge)

Region/privat udbyder: **Region Midtjylland**

Dato: **13. november 2020**

Der henvises til Sundhedsstyrelsens publikation ”Specialeplanlægning – begreber, principper og krav”, som er tilgængelig på Sundhedsstyrelsens hjemmeside for yderligere oplysninger.

Indholdsfortegnelse

1	Indholdsfortegnelse	2
2	Generelle overvejelser i forhold til specialet	3
2.1	Indledende overordnet redegørelse for implementeringen af specialevejledningen hos ansøger	3
2.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet	3
2.3	Beskrivelse af sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer og sygehusmatrikler	3
2.4	Beskrivelse af sammenhængen til andre specialer	3
2.5	Implementering	4
2.6	Udvikling og fremtidsplaner	4
3	Specialets hovedfunktionsniveau	5
3.1	Overordnet beskrivelse af den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet	5
3.2	Overordnet beskrivelse af opfyldelsen af anbefalinger til varetagelsen af hovedfunktioner i specialet	5
3.3	Andre oplysninger vedr. hovedfunktioner i specialet	5
4	Specialets regionsfunktionsniveau	6
4.1	Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt	6
4.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet	6
4.3	Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet	6
4.4	Formaliseret samarbejde	7
4.5	Udefunktioner	7
4.6	Andre oplysninger vedr. regionsfunktioner i specialet	7
5	Specialets højtspecialiserede niveau	8
5.1	Kort redegørelse for varetagelsen af højtspecialiserede funktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt	8
5.2	Beskrivelse af den planlagte organisering af højtspecialiserede funktioner i specialet	8
5.3	Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af højtspecialiserede funktioner i specialet	8
5.4	Formaliseret samarbejde	9
5.5	Udefunktioner	9
5.6	Andre oplysninger vedr. højtspecialiserede funktioner i specialet	9

1 Generelle overvejelser i forhold til specialet

1.1 Indledende overordnet redegørelse for implementeringen af specialevejledningen hos ansøger

Vejledning:

Der efterspørges en kort redegørelse for, hvordan specialevejledningen, på tværs af hovedfunktionsniveau, regions- og højtspecialiseret niveau, er implementeret i regionen/på det private sygehus, herunder eventuelle udfordringer (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt til varetagelse af specialfunktioner i specialet)

Besvarelse:

Udfyldes ikke, da der er tale om nye funktioner

1.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af akutområdet i forhold til specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af, hvordan organiseringen af akutområdet overordnet opfylder anbefalinger og krav i denne specialevejledning

Besvarelse:

Udfyldes ikke, da der er tale om patienter med længerevarende symptomer

1.3 Beskrivelse af sammenhængen i specialet på tværs af funktionsniveauer og sygehusmatrikler

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af, hvordan patientforløb organiseres på tværs af funktionsniveauer, herunder organiseringen af behandling på tværs af sygehusmatrikler i regionen.

Besvarelse:

Region Midtjylland er generelt kendetegnet ved et tæt og velfungerende samarbejde – såvel på tværs af funktionsniveauer, som på tværs af specialer. I dette tilfælde særligt på tværs af børne- og ungdomspsykiatri og pædiatri.

Børn- og unge med funktionelle lidelser, der ikke kan håndteres i almen praksis eller på hovedfunktionsniveau i pædiatrisk regi, kan henvises til ambulante forløb i Det Funktionelle Team (aldersgruppe 7-17 år) med regionsfunktion ved Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling (BUA), AUH Psykiatrien, Skejby. Teamet består aktuelt af speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri, psykolog og sygeplejerske med særlig erfaring med patientgruppen. Funktionen er ambulant. Funktionelle lidelser udredes og behandles i teamet, hvis der er tale om svære symptomer med betydelig funktionsnedsættelse (f.eks. ofte omfattende skolefravær eller svær forpinthed). Lettere til moderate tilstande, eksempelvis belastningsudløst hovedpine og tilbagevendende mavesmerter af kortere varighed og med mindre udtalt funktionsnedsættelse forventes behandlet i primærsektoren eller i pædiatrisk/somatisk regi. Målgruppen er således defineret som børn og unge med svære funktionelle lidelser som den primære problemstilling og som i henhold til de oprindelige ICD-10 diagnosekoder opfylder kriterierne for:

1. Svær somatiseringstilstand F45.0 med svær funktionspåvirkning, og tilsvarende tilstande (F45.1, F45.3, F45.4, F45.8, F45.9) og F48.0 (kronisk træthedssyndrom) (svarende til

forskningsdiagnosen bodily distress syndrom (BDS) multi- eller monoorgan) med varighed på 12 mdr. eller mere.

2. Komplexerede dissociative tilstande (F44.x) – som regel dissociative kramper og lammelser – med varighed på 6 mdr. eller mere.

Siden foråret 2020 har i stedet været anvendt de nye diagnosekoder fra SST for funktionelle lidelser.

Hvis særlige forhold taler for udredning og behandling under indlæggelse kan dette ske ved viderevisitering til enten døgnafsnit i BUA for skolebørn (7-13 år) eller unge (14-17 år) ved ugentlige samarbejds møder på overlægeniveau. Under indlæggelse er der ofte et tæt samarbejde mellem afdelingens team og Det Funktionelle team, hvor speciallæge fra sidstnævnte team deltager i kliniske konferencer under indlæggelsen.

Det er kun læger, der kan henvise til Det Funktionelle Team, BUA, og der er krav om, at barnet eller den unge er somatisk færdigudredt på henvisningstidspunktet. Teamet modtager aktuelt både henvisninger fra egen læge, fra alle pædiatriske afdelinger i Region Midtjylland og internt fra andre børne- og ungdomspsykiatriske afsnit. Endvidere modtages der jævnligt henvisninger fra Region Syddanmark og Region Nordjylland.

I den nuværende regionsfunktion afholder Det Funktionelle Team, BUA, månedlige fælles konferencer med speciallæger fra socialpædiatrisk team, Børn og Unge Afdelingen, AUH (som ser de sværeste børn og unge med funktionelle lidelser i pædiatrisk regi). Konferencerne har til formål at drøfte særligt vanskelige patientforløb og aftale fx viderehenvisning fra pædiatrien til børne- og ungdomspsykiatrien (dvs. til Det Funktionelle Team, BUA), fælles vurderingssamtaler (hvor der deltager en medarbejder fra det respektive team fra hver afdeling) og/eller indikation for supplerende somatisk udredning. Børn og unge er typisk blevet viderehenvist fra pædiatrien, hvis de der har prøvet mindst et behandlingsforløb, evt. under indlæggelse, uden (tilstrækkelig) effekt. Ligeledes hvis der har været mistanke om psykiatrisk komorbiditet eller komplekse sygdomsbilleder med mange typer af funktionelle symptomer.

Det Funktionelle Team, BUA, hjælper, ud fra den kapacitet som er til rådighed, andre afdelinger på AUH, andre afdelinger på regionshospitalerne og fra andre regioner med råd og vejledning ved konkrete vanskelige patienter. Særligt ift. Region Nordjylland blev der i 2017 indgået en samarbejdsaftale mellem Børne- og Ungdomspsykiatrien, Klinik Psykiatri Syd i Region Nordjylland og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, AUH, Region Midtjylland vedr. børn og unge med somatoforme lidelser (RF) med mulighed for rådgivning/vejledning fra Region Midtjylland med henblik på at styrke indsatsen i komplicerede patientforløb, f.eks. patientforløb med høj grad af komorbiditet eller behandlingsresistens.

Det Funktionelle Team, BUA har endvidere en betydelig undervisningsaktivitet af andre fagprofessionelle, både i kommunalt og sygehus-regi.

1.4 Beskrivelse af sammenhængen til andre specialer

Vejledning:

Der efterspørges beskrivelse af, hvordan samarbejdet med andre relevante specialer, herunder især pædiatri, er sikret/sikres fremadrettet med særligt fokus på specialer på forskellige matrikler

Besvarelse:

Som beskrevet ovenfor har Team For Funktionelle Lidelser, BUA, AUH samt Børn og Unge Afdelingen, AUH et veletableret samarbejde vedr. denne patientgruppe. Der planlægges i forbindelse med aktuelle ansøgning indgåelse af et formaliseret samarbejde mellem de to specialer,

som også vil inkludere beskrivelse af et tættere samarbejde med de øvrige pædiatriske afdelinger i regionen (RH Herning, RH Viborg og RH Randers).

Det bør nævnes, at speciallægerne tilknyttet Det Funktionelle Team, BUA, også er forskningsaktive på området, og at der her er samarbejdsflader til flere forskellige lægelige specialer (f.eks. udover pædiatri også neurologi, almen medicin, børnehjertekirurgi).

1.5 Implementering

Vejledning:

Der efterspørges en detaljeret plan for implementering af de specialfunktioner i specialeansøgningen, som ikke aktuelt varetages, men som ønskes varetaget, herunder en præcis angivelse af tidshorisont (måned/år).

Besvarelse:

Det Funktionelle Team, BUA, AUH er allerede i drift og har siden sommer 2017 haft regionsfunktion for børn- og unge med somatoforme og dissociative tilstande (jf. punkt 1.3), som er andre betegnelser for funktionelle lidelser. Fra foråret 2020 begyndte teamet at anvende de nye ICD-10 diagnosekoder for Funktionelle lidelser (fastsat af SST). Kapaciteten er ca. 40-45 patientforløb årligt, som vil være i tæt samarbejde med Det socialpædiatriske team, Børn og Unge, AUH (dvs. dette er den samlede estimerede kapacitet på tværs af de to teams i de to specialer). Kapaciteten har dog været svær at estimere grundet ændret henvisningsmønster under COVID-pandemien. UBR-kriterierne for ventetid på udredning og behandling er stort set overholdt, men det er på nuværende tidspunkt svært at afgøre om, dette kan opretholdes uden en kapacitetsudvidelse på sigt. Det forventes således, at henvisningerne vil øges i kraft af, at kendskabet til Det Funktionelle Teams tilbud stiger, samt bliver mere velorganiseret. En kapacitetsudvidelse kunne også indeholde faglige ressourcer til støtte for andre pædiatriske afdelinger ved hospitaler i regionen med hovedfunktion for funktionelle lidelser hos børn og unge, samt til et tættere samarbejde med socialpædiatrisk team, Børn og Unge Afdelingen, Skejby, AUH.

Samarbejdsfunktionen på højtspecialiseret niveau mellem Børn og Unge, AUH samt Det funktionelle Team, BUA vil kunne træde i kraft straks qua den allerede eksisterende praksis. Funktionen kræver ikke nybyggeri.

Som udgangspunkt vil de sværest syge børn og unge med funktionelle lidelser være indlagt i pædiatrisk regi, som skitseret i specialeplanen. Vi ønsker dog at påpege, at det ikke altid er hensigtsmæssigt alene at have sengepladser i pædiatrien. Der vil være børn og unge med svære funktionelle lidelser, som bedst viderebehandles under indlæggelse i BUA, hvor der er miljøterapeutisk ekspertise og andre fysiske rammer end hvad, der kan tilbydes i pædiatrisk regi. Det gælder blandt andet for børn med særligt behandlingsresistente forløb, særligt komplekse familiemæssige faktorer og/eller når der er tale om svære funktionelle lidelser med samtidige komorbide psykiatriske lidelser, som netop kræver børne- og ungdomspsykiatriske kompetencer.

1.6 Udvikling og fremtidsplaner

Vejledning:

Der efterspørges overvejelser over den fremadrettede udvikling af specialet i regionen/på privathospitalet med fokus på organisatoriske overvejelser, planer om nybyggeri, faglige satsningsområder og lign.

Besvarelse:

I en fremadrettet udvikling kan der sættes på flere områder:

1. Udbygning af den kliniske ambulante funktion i BUA, med flere tilbud om evidensspecialiseret behandling til børn og unge med svære funktionelle lidelser, f.eks. gruppebaseret psykologisk behandling til unge med funktionelle lidelser med multiorgan symptomer, internetbaseret behandling til børn og unge med funktionelle mavelidelser, standardiseret psykoedukation til børn og unge med funktionelle anfald. Disse behandlingsformer er allerede testet, eller er ved at blive testet, i videnskabelige projekter, som teamet er involveret i som projektansvarlige.
2. Udbygning af de højt specialiserede sengepladser, som hensigtsmæssigt bør placeres i både pædiatrisk og BUA regi på Skejby, AUH, i et tæt samarbejde mellem de to specialer. I sengeafsnittene ved BUA er der særlige kompetencer ift., at alle medarbejdere er trænet i at levere intensiv miljøterapi ligesom miljøterapi er et kontinuerligt fokusområde på tværs af faggrupper og patientgrupper. Det vurderes således nødvendigt, at der er mulighed for indlæggelse i BUA af børn og unge med svære funktionelle lidelser, hvor der er et særligt behov for miljøterapeutisk ekspertise og indlæggelse under andre fysiske rammer end, der kan tilbydes i pædiatrisk regi. Ud fra vores nuværende kliniske erfaring kunne det gælde børn med særligt behandlingsresistente forløb, særligt komplekse familiemæssige faktorer og/eller når der er tale om svære funktionelle lidelser med samtidige komorbide psykiatriske lidelser, som kræver børne- og ungdomspsykiatrisk viden. Det vil være muligt at etablere kapacitet til indlæggelse i BUA regi indenfor de bestående bygningsmæssige rammer, evt. med udlån af fysioterapeutiske ressourcer fra pædiatrisk regi i de tilfælde, hvor der også er behov for en særlig indsats ift. fysisk rehabilitering under indlæggelsen.
3. I forhold til hovedfunktionsniveau vil der være fortsatte initiativer i form af at Det Funktionelle Team, BUA, AUH, underviser andre fagprofessionelle ved kliniske møder, kurser, temadage mv. i det omfang, det bliver efterspurgt og er muligt ressourcemæssigt.
4. Speciallægerne i Det Funktionelle Team, BUA er involveret i undervisningen i funktionelle lidelser hos børn og unge på H-kurser for både kommende speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri, pædiatri og kommende specialpsykologer i psykiatri. Teamet har endvidere en repræsentant i bestyrelsen for det nystartede medicinske selskab for funktionelle lidelser, der har fokus på oprettelse af uddannelse af læger både på hovedfunktionsniveau og specialiseret niveau på voksenområdet. Der er et ønske om, at Det Funktionelle Team, BUA, AUH tilsvarende kan tilbyde fokuserede kliniske ophold til kommende speciallæger i både pædiatri og børne- og ungdomspsykiatri.
5. Det funktionelle team ved BUA deltager allerede i den almene kliniske undervisning af de medicinske studenter, som er i klinik i børne- og ungdomspsykiatrien.
6. Forskningsmæssigt har teamet tilknyttet en klinisk professor og en tidsbegrænset seniorforsker, som begge er involveret i flere forskningsprojekter på området, både i samarbejde med andre kollegaer i BUA og med en række forsknings- og kliniske miljøer i Danmark og i udlandet. Særligt er der et tæt samarbejde med Afdeling for Funktionelle Lidelser, AUH, i flere projekter, hvilket kan sikre synergi mellem, og kontinuitet af nye behandlingsmetoder, på tværs af aldersgrupper. Forskningstemaerne favner bredt, men har hovedvægt på test og udvikling og implementering af nye behandlingsmetoder til børn og unge, udvikling af diagnostik og diagnostiske redskaber, samt grundforskning med udgangspunkt i epidemiologi.

2 Samarbejde med hovedfunktionsniveau

NB! Der skal ikke ansøges om varetagelse af hovedfunktioner inden for specialet, men varetagelsen af samarbejdet med hovedfunktionsniveauet ønskes beskrevet nedenfor.

2.1 Overordnet beskrivelse af den planlagte organisering af hovedfunktionerne i specialet

Vejledning:

Der efterspørges. en beskrivelse af planer for samarbejde med pædiatri, som varetager patienter med funktionelle lidelser på hovedfunktionsniveauet, herunder på hvilke sygehusematrikler hovedfunktionerne varetages.

Besvarelse:

Der henvises til besvarelsen i pkt. 1.3

Det Funktionelle Team, BUA, AUH, vil som nu, fremadrettet undervise andre specialer og fagprofessionelle ved kliniske møder mv. og gerne stille sig til rådighed med viden i det omfang, det er ressourcemæssigt muligt.

Sammen med det socialpædiatrisk team, Skejby, AUH, vil der blive arbejdet på en model for fælles visitering af henvisninger fra hovedfunktionsniveau, ift. hvilke børn/unge, der mest hensigtsmæssigt fortsætter i forløb i specialfunktionerne i enten primært pædiatrisk eller børne- og ungdomspsykiatrisk regi (kunne f.eks. afhænge af mistanke om psykiatrisk komorbiditet, eller behov for specialiseret psykologisk behandling).

2.2 Andre oplysninger vedr. hovedfunktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger, kan de anføres her.

Besvarelse:

3 Specialets regionsfunktionsniveau

3.1 Kort redegørelse for varetagelsen af regionsfunktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan regionsfunktioner i specialevejledningen er implementeret i regionen/på det private sygehus (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt)

Besvarelse:

Udfyldes ikke

3.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af regionsfunktionerne i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af den overordnede organisering og varetagelse af regionsfunktionerne, herunder på hvilke sygehusmatrikler regionsfunktionerne ønskes varetaget og begrundelsen herfor, samt hvis der ansøges for flere sygehusmatrikler, hvordan de ansøgte sygehusmatrikler så vil samarbejde om varetagelsen af regionsfunktionerne.

Besvarelse:

Region Midtjyllands regionsfunktioner for funktionelle lidelser hos børn og unge, varetages i et tæt samarbejde mellem specialerne børne- og ungdomspsykiatri og pædiatri, på AUH, Skejby.

Der arbejdes på at få lavet en formaliseret samarbejdsaftale mellem specialerne børne- og ungdomspsykiatri og pædiatri, på AUH, Skejby. De to specialer indgår allerede, som beskrevet under pkt. 1.3, i et tæt samarbejde omkring patientgruppen.

På sigt ønskes et formaliseret samarbejde med voksenområdet med henblik på at sikre bedst mulig transition for patienterne.

3.3 Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af regionsfunktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan kravene i Sundhedsstyrelsens specialevejledning til varetagelse af regionsfunktioner inden for specialet opfyldes. Redegørelsen skal ske for hver sygehusmatrikel, som planlægges at varetage regionsfunktioner.

Afsnittet skal supplere og uddybe oplysningerne i excel-skemaerne, som indsendes for hver sygehusmatrikel. Alle relevante tal-data og ja/nej-besvarelser indtastes i excel-skemaet, og det beskrives nedenfor, hvorledes det enkelte sygehus samlet set lever op til specialevejledningens krav til varetagelse af specialfunktioner i specialet.

Hvis der i det indtastede data i excel-skemaet, er afvigelser fra specialevejledningens krav om varetagelse beskrives det desuden nedenfor.

Besvarelse for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, AUH Psykiatrien

Det Funktionelle Team ved BUA på AUH blev oprettet i 2017 med ambulant klinisk funktion for børn og unge med svære funktionelle lidelser, aldersgruppen 7-17 år (minimum varighed 6-12 mdr. og med svær begrænsning af aktivitet og deltagelse og hvor der ikke har været tilstrækkelig effekt af behandling på hovedfunktionsniveau (dvs. primært behandlingsindsatser i pædiatrisk regi)). Teamet er placeret under Team 1 for Skolebørn med mulighed for indlæggelse af børn i aldersgruppen 7-13 år i afsnittets sengeafsnit og tilsvarende for unge i aldersgruppen 14-17 år i sengeafsnit under ungeafsnittet efter aftale med de afsnitsledende overlæger. Teamet har primært modtaget henvisninger internt fra andre børne- og ungdomspsykiatriske afsnit og eksternt fra praktiserende læger og børnelæger i Region Midtjylland, men også fra Region Nordjylland og Region Syddanmark. Der er tale om et tværfagligt team med to speciallæger, en psykolog og en sygeplejerske. Dertil kommer ansatte i BUA's døgnafdelinger (speciallæge, socialrådgiver, psykologer, lærere/pædagoger), som varetager behandlingen af de indlagte børn og unge med særligt komplicerede behandlingsforløb. Der er etableret et tæt samarbejde med pædiatrisk team fra Børn og Unge Afdelingen, AUH Skejby med faste fælles månedlige konferencer.

Det ambulante team har betydelig undervisningsaktivitet på alle niveauer, både præ- og postgraduat af forskellige faggrupper herunder også kommunalt regi (PPR).

Det ambulante teams to tilknyttede speciallæger (1 er klinisk professor, 1 er seniorforsker) har begge betydelige forskningsaktiviteter indenfor området med både nationalt og internationalt samarbejde.

Kravene i Sundhedsstyrelsens specialevejledning til varetagelse af regionsfunktioner inden for specialet er således opfyldte.

3.4 Formaliseret samarbejde

Vejledning:

Såfremt funktioner i specialet søges varetaget i et formaliseret samarbejde med andre sygehuse/matrikler i eller uden for regionen, bedes dette beskrevet og præciseret nærmere, herunder hvilke sygehuse/matrikler, der indgår i det planlagte formaliserede samarbejde, og hvilke konkrete funktioner, det drejer sig om.

Den konkrete aftale om formaliseret samarbejde kan eventuelt vedlægges, men dette er kun et krav, hvis det fremgår specifikt af ansøgningsmaterialets specialevejledning, jf. Sundhedsstyrelsens publikation "Specialeplanlægning – begreber, principper og krav" tilgængelig fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Besvarelse:

Det Funktionelle Team, BUA, AUH har allerede fast samarbejde med Børn og Unge, AUH, men i forbindelse med aktuelle ansøgning vil der blive indgået et formaliseret samarbejde med det socialpædiatriske team, Børn og Unge Afdeling, AUH. Se også sektion omkring højt specialiseret funktion.

3.5 Udefunktioner

Vejledning:

Såfremt der planlægges med brug af udefunktioner inden for specialet, skal dette beskrives nærmere, herunder hvilke konkrete funktioner det drejer sig om.

Besvarelse:

Der planlægges ikke med udefunktioner.

Men Det Funktionelle Team har mulighed for udgående funktioner i forbindelse med afholdelse af/deltagelse i netværksmøder, udførelse af skoleobservation og hjemmebesøg, hvis påkrævet. Der har også været efterspurgt hjælp til at supervisere personale på bosteder vedrørende patienter med svær funktionel lidelse.

3.6 Andre oplysninger vedr. regionsfunktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger som er særligt relevante for Sundhedsstyrelsens sagsbehandling, kan de anføres her. Der kan fx angives relevant dokumentation for kvalitet i varetagelsen af udvalgte regionsfunktioner, særlig forskningsaktivitet eller lign.

Besvarelse:

De behandlinger, der anvendes ved Team for Funktionelle Lidelser, BUA, AUH, er så vidt det er muligt evidensbaserede, bl.a. via RCT'-studier, som teamets ansatte selv har været involveret i. Det skal dog anføres, at evidensniveauet for børn og unge ikke er så udbygget som for voksne, men teamet er aktiv omkring udvikling og afprøvning af nye behandlingsmetoder og organiseringen af behandling til denne aldersgruppe. Teamet har således et omfattende såvel klinisk som videnskabeligt netværk med samarbejdspartnere fra mange steder i verden, herunder medlemskab i Euronet- Soma (European initiative to improve research, treatment, communication and collaboration on persistent somatic symptoms across the age span).

4 Specialets højt specialiserede niveau

4.1 Kort redegørelse for varetagelsen af højt specialiserede funktioner som regionen/det private sygehus allerede er godkendt til, og som ønskes genansøgt

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan højt specialiserede funktioner i specialevejledningen er implementeret i regionen/på det private sygehus (kun relevant hvis regionen/ det private sygehus allerede er godkendt)

Besvarelse:

Udfyldes ikke

4.2 Beskrivelse af den planlagte organisering af højt specialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en beskrivelse af den overordnede organisering og varetagelse af de højt specialiserede funktioner, herunder på hvilke sygehusmatrikler højt specialiserede funktioner ønskes varetaget og begrundelsen herfor, samt hvis der ansøges for flere sygehusmatrikler, hvordan de ansøgte sygehusmatrikler så vil samarbejde om varetagelsen af de højt specialiserede funktioner. Der ønskes en beskrivelse af det regionale samarbejde med pædiatri samt det nationale samarbejde mellem de højt specialiserede centre.

Besvarelse:

Region Midtjylland ønsker at oprette et højt specialiseret tilbud til børn og unge med særligt komplekse og funktionsbegrænsende funktionelle lidelser herunder børn og unge med funktionelle pareser, udtalt kronisk træthed samt tilbagetrækningssyndrom. Målgruppen er børn og unge, som ikke kan behandles ambulant, f.eks. fordi de er sengeliggende, eller fordi der er behov for mere intensiv træning og behandling for, at de genvinder kropslige funktioner, eller der er svære familiære forhold, der kræver en større familieorienteret indsats og/eller børn og unge med samtidige psykiatriske lidelser, som komplicerer, vedligeholder og evt. forstærker den funktionelle lidelse. Der har hidtil ikke været et systematisk tilbud til disse børn og unge, som kræver indlæggelse, men ud fra vores nuværende kliniske erfaring vurderes der at være et relevant behov (ca. 2-3 patientforløb/år).

I Region Midtjylland er der allerede etableret et velfungerende samarbejde mellem Det Funktionelle Team, BUA, AUH, Skejby og socialpædiatrisk team ved Børne- og Unge Afdelingen, AUH Skejby ift. børn og unge med moderate og svære funktionelle lidelser (svarende til regionsfunktion). Der er gode erfaringer med samarbejdet og arbejdsdelingen, hvor Det Funktionelle Team ved BUA bidrager med grundlæggende ekspertise i specialiseret psykologisk behandling og diagnostik af funktionelle lidelser, samt ved indikation supplerende udredning for komorbide psykiatriske lidelser.

Det Funktionelle Team ved BUA, AUH, Skejby, har således stor ekspertise i diagnostik og behandling af funktionelle lidelser på alle niveauer. Teamet vil i samarbejde med pædiatrien kunne stå for den primære diagnostiske udredning af patienter henvist til indlæggelse. Noget af denne

udredning vil evt. kunne foregå ambulant forud for en indlæggelse. I udredningen vil også kunne indgå netværksmøder med familie, egen læge og andre aktører omkring barnet/den unge. I nogle tilfælde vil det blive anbefalet, at patienten først forsøges behandlet ambulant. Ved indlæggelse vil en speciallæge eller psykolog fra Det Funktionelle Team, BUA, AUH kunne bidrage med supervision og evt. psykoterapi (f.eks. kognitiv adfærdsterapi) til patienten/familien. Ligeledes vil Det Funktionelle Team, BUA kunne bidrage til, at der i samarbejde med pædiatrien opsættes en rehabiliteringsplan med gradueret genoptræning, supporteret af samtaler eller psykoterapi. Samarbejdet med pædiatrien sikres gennem kliniske konferencer og ad hoc møder omkring daglige problemstillinger. Herudover vil der ske en gensidig oplæring af fagprofessionelle fra de to teams i de to specialer i funktionelle lidelser og håndteringen af disse, ligesom der vil blive arrangeret møder eller undervisning med fagligt indhold.

4.3 Matrikelspecifik beskrivelse af opfyldelse af krav til varetagelsen af højtspecialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Der efterspørges en redegørelse for, hvordan kravene i Sundhedsstyrelsens specialevejledning til varetagelse af højtspecialiserede funktioner inden for specialet opfyldes. Redegørelsen skal ske for hver sygehusmatrikel, som planlægges at varetage højtspecialiserede funktioner.

Afsnittet skal supplere og uddybe oplysningerne i excel-skemaerne, som indsendes for hver sygehusmatrikel. Alle relevante tal-data og ja/nej-besvarelser indtastes i excel-skemaet, og det beskrives nedenfor, hvorledes det enkelte sygehus samlet set lever op til specialevejledningens krav til varetagelse af specialfunktioner i specialet.

Hvis der i det indtastede data i excel-skemaet, er afvigelser fra specialevejledningens krav om varetagelse beskrives det desuden nedenfor.

Funktionen varetages i fællesskab mellem børne- og ungdomspsykiatrien og pædiatrien på AUH, Skejby. Dette vil blive præciseret i en efterfølgende formaliseret samarbejdsaftale.

I alt forventes 2-3 forløb årligt. Hertil kommer dog også børn og unge, der er under udredning med henblik på evt. indlæggelse samt opfølgning på udskrevne patienter. Som udgangspunkt vil disse sværest syge børn og unge med funktionelle lidelser blive indlagt i pædiatrisk regi, som skitseret i specialeplanen. Baseret på vores nuværende kliniske erfaring med regionsfunktionen vil der dog blandt de sværest syge børn og unge med funktionelle lidelser være nogen, som bedst viderebehandles under indlæggelse i børne- og ungdomspsykiatrisk regi, hvor der er miljøterapeutisk ekspertise og andre fysiske rammer end hvad, der kan tilbydes i pædiatrisk regi. Det gælder blandt andet for børn med særligt behandlingsresistente forløb, særligt komplekse familiemæssige faktorer og/eller når der er tale om svære funktionelle lidelser med samtidige komorbide psykiatriske lidelser, som netop kræver børne- og ungdomspsykiatriske kompetencer. Vi estimerer således, at blandt de 2-3 årlig forløb under HSF, vil der være 1-2 forløb, som bedst håndteres under indlæggelse i BUA. Det skønnes, at et gennemsnitligt indlæggelsesforløb her vil være min 2-3 måneder. Hertil komme evt. "udenregionale patienter" jævnfør ovenstående beskrivelse. Estimatet er dog behæftet med betydelig usikkerhed, da vi ikke har større systematiske erfaringer på området.

Det Funktionelle Team, BUA, AUH vil ved disse indlæggelsesforløb arbejde tæt sammen med de ansatte i BUA's døgnafdelinger (speciallæge, socialrådgiver, psykologer, lærere/pædagoger), som varetager den daglige behandling. Det vil her bl.a. være muligt, at en speciallæge eller psykolog fra Det Funktionelle Team bidrager med supervision af personalet og evt. psykoterapi (f.eks. kognitiv adfærdsterapi) til patienten/familien. Ligeledes vil Det Funktionelle Team, BUA kunne bidrage til,

at der i samarbejde med pædiatrien opsættes en rehabiliteringsplan med gradueret genoptræning (evt. med udlån af fysioterapeutiske ressourcer fra pædiatrien), supporteret af samtaler eller psykoterapi. Samarbejdet med pædiatrien sikres gennem kliniske konferencer og ad hoc møder omkring daglige problemstillinger. Herudover vil der ske en gensidig oplæring af fagprofessionelle fra de to teams i de to specialer i funktionelle lidelser og håndteringen af disse, ligesom der vil blive arrangeret møder eller undervisning med fagligt indhold.

Den højt specialiserede funktion i Region Midtjylland er beskrevet ud fra forventningen om, at der oprettes to andre HSF på området i landet. Grundet den korte ansøgningsfrist har det ikke været muligt at indgå konkrete aftaler med de øvrige regioner.

Det planlægges at arbejde med udviklings- og forskningsaktiviteter i forbindelse med funktionen. Funktionen følger gængse principper for behandling med så vidt muligt hovedvægt på evidensbaserede behandlinger. Der findes ikke aktuelt nationale eller internationale guidelines for området.

Besvarelse for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling, AUH Psykiatrien:

Ved Det Funktionelle Team, BUA, vil der være afsat speciallægeressourcer til funktionen, samt psykolog og sygeplejeressourcer. Disse vil også skulle varetage regionsfunktionen for patientgruppen af hensyn til den faglige sparring og integration på tværs af specialfunktionerne. Der er i BUA teamet kontinuerlig uddannelse og supervision, samt kliniske konferencer. Det Funktionelle Team ved BUA har gennem deres faste samarbejde med det socialpædiatriske team ved Børn- og Unge Afdelingen, AUH Skejby mulighed for at trække på øvrige pædiatriske subspecialer ved behov.

I forskningsafsnittet BUA er Det Funktionelle Teams to speciallæger ansat på halvtid i hhv. en klinisk professor og en senior forskerstilling, hvilket betyder, at der er betydelige forskningsaktiviteter inden for det funktionelle område med flere yngre forskere tilknyttet. Teamet bidrager til undervisning i funktionelle lidelser hos børn og unge både i den pædiatriske og børne- og ungdomspsykiatriske speciallægeuddannelse.

4.4 Formaliseret samarbejde

Vejledning:

Såfremt funktioner i specialet søges varetaget i et formaliseret samarbejde med andre sygehusmatrikler i eller uden for regionen, bedes dette beskrevet og præciseret nærmere, herunder hvilke sygehusmatrikler, der indgår i det planlagte formaliserede samarbejde, og hvilke konkrete funktioner, det drejer sig om.

Den konkrete aftale om formaliseret samarbejde kan eventuelt vedlægges, men dette er kun et krav, hvis det fremgår specifikt af ansøgningsmaterialets specialevejledning, jf. Sundhedsstyrelsens publikation "Specialeplanlægning – begreber, principper og krav" tilgængelig fra Sundhedsstyrelsens hjemmeside.

Besvarelse:

Den højt specialiserede funktion vil blive varetaget i et tæt samarbejde mellem Team for Funktionelle Lidelser, BUA, Skejby og det socialpædiatriske team ved Børn- og Unge afdelingen, AUH Skejby. Der vil blive udarbejdet en formaliseret samarbejdsaftale.

4.5 Udefunktioner

Vejledning:

Såfremt der planlægges med brug af udefunktioner inden for specialet, skal dette beskrives nærmere, herunder hvilke konkrete funktioner det drejer sig om.

Besvarelse:

Der planlægges ikke med udefunktioner.

Men Det Funktionelle Team har mulighed for udgående funktioner i forbindelse med afholdelse af/deltagelse i netværksmøder, udførelse af skoleobservation og hjemmebesøg, hvis påkrævet.

4.6 Andre oplysninger vedr. højtspecialiserede funktioner i specialet

Vejledning:

Såfremt regionen/privathospitalet har yderligere oplysninger eller bemærkninger som er særligt relevante for Sundhedsstyrelsens sagsbehandling, kan de anføres her. Der kan fx angives relevant dokumentation for kvalitet i varetagelsen af udvalgte højtspecialiserede funktioner, særlig forskningsaktivitet eller lign.

Besvarelse:

Den højt specialiserede funktion i Region Midtjylland er beregnet ud fra, at der oprettes en tilsvarende HSF to andre steder i landet. På sigt vil det være relevant at indgå samarbejde med de andre højt specialiserede funktioner på området. Der arbejdes bl.a. på oprettelse af en klinisk database på området med hovedsæde i Region Syddanmark, hvor det vil blive muligt at dokumentere kvaliteten af de nye specialfunktioner. Det Funktionelle Team, BUA, AUH deltager her i arbejdsgruppen og databasen forventes at blive funktionsdygtig fra sommer 2021.